

Visie CDA Lopik;

Het proces Waardevol Lopik én hoe ziet de toekomst van Lopik eruit is in een volgende fase gekomen.

De Raad moet antwoord geven op de volgende 3 vragen:

1. zijn we in staat om dienstverlening te verlenen die verwacht mag worden in 2021 en verder?
2. zijn we in staat om de juiste strategische keuzes te maken in het belang van onze inwoners?
3. zijn we in staat om innovatief bezig te zijn; en niet alleen reactief te zijn maar ook proactief te worden om te werken aan een toekomstbestendige gemeente?

Voordat we deze vragen beantwoorden, hebben wij ons eerst afgevraagd: waarom worden deze drie vragen aan ons gesteld en waarom moeten wij hier het debat over voeren.

Al bij het opstellen van de kadernota in 2019 zijn college, raad, managementteam en de ondernemingsraad met elkaar in gesprek gegaan en daar zijn nog diverse gesprekken opgevolgd. Al snel werd duidelijk dat het ogenschijnlijk wel redelijk goed gaat, maar dat we echt na moeten denken of dat in de toekomst zo blijft. En wat blijkt nu, de toekomst is soms dichterbij dan je denkt!

Er is onderzocht wat nodig is om zelfstandig te blijven.

Gekeken is naar volgende factoren; de kosten, dus de betaalbaarheid, de kwaliteit en de kwetsbaarheid.

Als Lopik zelfstandig blijft, moeten er veel keuzes of eigenlijk beleidskeuzes worden gemaakt, doen we dit WEL of NIET en HOE doen we dit dan?

Gezien de financiële situatie en om de begroting sluitend te krijgen worden de structurele personeelskosten al jaren zoveel mogelijk stabiel gehouden, daarom is er structureel te weinig personeel in vaste dienst en om dit op te vangen wordt er incidenteel personeel ingehuurd, dit hap-snap beleid heeft een ongunstig effect op de kwaliteit van dienstverlening en maakt de organisatie kwetsbaar. Dit zien we dan ook terug in de organisatie waar op meerdere domeinen 1 pitters zitten die bij afwezigheid om wat voor reden dan ook, niet direct vervangbaar zijn zodat soms het werk vertraging oploopt met alle gevolgen van dien.

Om meer te voldoen aan ontwikkeling van- en visie over taken vanuit het rijk en de maatschappij, zou meer personeel aangenomen moeten worden. Dit betekent wel een extra investering in strategische capaciteit van ongeveer 2 miljoen euro per jaar om aan alle basisvragen en basistaken vanuit het rijk en de samenleving te kunnen voldoen.

Inwoners merken hier in beginsel weinig van qua kwaliteit en zichtbaarheid maar wel direct in hun portemonnee. Het zou betekenen een forse verhoging van de gemeentelijke belastingen. Aangezien wij als gemeente Lopik al in de bovenste regionen vertoeven qua belastingdruk (gemiddeld ongeveer 1000 euro per huishouden) en dat met deze extra 2 miljoen euro alleen “ DE BASIS” maar op orde komt, laat zien dat terwijl de kwetsbaarheid van onze gemeente blijft de betaalbaarheid voor onze inwoners het struikelblok wordt.

Dit lezende gaan volgens het CDA de problemen dus in essentie om 2 punten, namelijk:

- de begroting is nauwelijks of niet sluitend te krijgen, de reservepot is zo goed als leeg; en
- er blijkt structureel te weinig personeel te zijn om alle taken uit te voeren, die door de gemeente gedaan moeten worden en/of die door de politiek in Lopik zijn gewenst , maar zeker ook voor al de taken die door het rijk naar de gemeente geschoven zijn of populair gezegd over de schutting gegooid worden.

Er zijn meerdere oorzaken voor de ontstane problemen. Een aantal stippen wij hier aan:

- zoals hiervoor al gemeld is een hele belangrijke oorzaak dat steeds meer complexe taken door het rijk bij gemeenten worden neergelegd. Gevolg: “wel de taken maar niet de knaken”. Dit probleem hebben andere gemeenten overigens ook en daar wordt ook gezamenlijk als gemeenten over nagedacht, gesproken maar ook opgetrokken richting het rijk om hier gezamenlijk een oplossing voor te vinden. Maar tot nu toe geeft het rijk niet thuis en lijkt het er meer op dat door de discussie rondom de herverdeling van het gemeentefonds kleinere plattelandsgemeenten eerder minder dan meer geld zullen ontvangen vanuit het rijk.
- Personeel is niet meegegroeid met de uitbreiding van Lopik. Een voorbeeld hiervan is dat door de bouw van nieuwe woningen in Benschop oost, Cabauw, Uitweg en Lopikerkapel de werkdruk voor de mensen in de buitendienst is toegenomen, er is meer afval, meer onderhoud groenvoorzieningen en meer drukte in de afvalstraat. Bij ambtenaren denken we vaak aan mensen achter een bureau maar de mensen van de buitendienst zijn ook onze ambtenaren. Er is geen sprake van dat ambtenaren elders harder werken dan in Lopik. Sterker nog uit onderzoek is gebleken dat Lopik gemiddeld minder medewerkers (fte) telt dan vergelijkbare gemeenten.
- Er is een krappe arbeidsmarkt, er is meer vraag dan aanbod, daarom wisselen ambtenaren regelmatig van werkgever waardoor het moeilijk is om een constante kwalitatief goede organisatie neer te zetten. Met als gevolg, werknemers beginnen voor zichzelf en verhuuren zich dan weer aan gemeenten tegen een hoger tarief. Dat maakt een kleine gemeente als Lopik als organisatie kwetsbaar!
- Ook een veranderde samenleving zorgt voor een andere verhouding tussen overheid en samenleving, deze samenleving participeert meer of zou meer

moeten kunnen participeren en de overheid, lees: de gemeente, moet draagvlak creëren, stimuleren en faciliteren. Deze werkwijze kost het ambtelijk apparaat veel tijd.

- Automatisering en privacybeleid vraagt steeds meer tijd, geld en deskundigheid. In de toekomst zal dit alleen maar meer worden en in onze ogen meer moeten worden. Naast voldoende mankracht is automatisering en het gebruik van data de motor voor beleidsontwikkeling en efficiënt werken.
- De tijd en mankracht ontbreekt om strategische keuzes te maken. Iedereen is druk met vragen te beantwoorden en de problemen op te lossen van vandaag. En morgen is dat weer hetzelfde. Men loopt achter de feiten aan en wordt ingehaald door de tijd. Dit is symptoombestrijding zonder het daadwerkelijke probleem op te lossen

Wat is er al gedaan na al die gesprekken:

- Efficiënter gaan werken (vb openingstijden gemeentewerf en KCC, telefonische bereikbaarheid)
- Leges herzien, door de hoogte van de leges in overeenstemming te brengen met de gemaakte kosten
- Gewijzigd activa en afschrijvingsbeleid
- Meerdere jaren al een beleidsarme begroting vastgesteld
- Maar ook verhoging OZB

Dit alles heeft wel geld opgeleverd maar lang niet het bedrag, afgerond 2 miljoen euro, dat nodig is om de begroting sluitend te krijgen.

Het zwembad hebben we gelukkig voor de komende jaren kunnen behouden. Maar dat we daarvoor onder andere het jongerenwerk moeten stopzetten en de OZB maar dit moeten verhogen is niet écht wat het CDA wil, maar het was een keuze uit alleen maar minnen.

Bovendien is corona ons overkomen en dat duurt nog steeds voort en heeft zeker geen gunstig effect op de geschetste problemen. We hebben nu al 6 ton extra uitgegeven om de organisatie draaiende te houden in coronatijd.

Wij vinden als CDA **dat onze inwoners nu en in de toekomst recht hebben op een gemeente die,**

VANDAAG, vragen en/of aanvragen binnen een redelijke termijn op alle beleidsgebieden **deskundig** en **zorgvuldig** kan adviseren en/of behandelen. Hiervoor is dan wel beleid en een goede automatisering voor nodig en niet te vergeten handhaving.

maar ook een gemeente die nadenkt over de **toekomst**, strategische keuzes maakt met bijbehorend beleid, zodat ook innovatieve initiatieven opgepakt kunnen worden en de Gemeente Lopik met de tijd mee beweegt en niet blijft stilstaan en verwordt tot museumdorp.

Met al deze gegevens in ons achterhoofd moeten wij ons OOK de vraag stellen: IS EEN ZELFSTANDIG LOPIK EEN DOEL OP ZICH OF EEN MIDDEL?

Nu terugkomend op de drie vragen:

1. zijn we in staat om dienstverlening te verlenen die verwacht mag worden in 2021 en verder?
2. zijn we in staat om de juiste strategische keuzes te maken in het belang van onze inwoners?
3. zijn we in staat om innovatief bezig te zijn; en niet alleen reactief te zijn maar ook proactief te worden om te werken aan een toekomstbestendige gemeente?

Het CDA beantwoordt dus alle 3 de vragen, zoals hierboven geformuleerd met een 'nee'. Maar wij willen wel graag dat het 3 keer een ja wordt. Om dit antwoord te verkrijgen is het gezien alle factoren voor ons duidelijk dat we gaan voor een professionele gemeente en kiezen voor het in het raadsvoorstel bedoelde spoor 3 ofwel bestuurlijke opschaling.

Tot slot,

Voor het vervolgproces kiest het CDA voor optie 2 in het raadsvoorstel: De raad stelt de kaders vast voor het profiel van de nieuwe gemeente, waarbij wordt uitgegaan van eigen kracht. Op basis daarvan kunnen gesprekken worden gevoerd.

Bij het vervolgproces staan de volgende uitgangspunten voor CDA niet ter discussie:

- Het moet betaalbaar blijven voor de inwoners en,
- Het kernenbeleid zal nog meer dan nu gebaseerd moeten zijn op "dichtbij en betrokken". De kracht van de gemeente Lopik komt immers voort uit de betrokkenheid en saamhorigheid van onze inwoners in die kernen. De voorzieningen die daarvoor nodig zijn, zijn hiervoor essentieel en moeten dus in stand blijven.